

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P8_TA(2018)0095

Europos baltyminių augalų propagavimo strategija

2018 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos baltyminių augalų propagavimo strategija. Baltymų ir ankštinių augalų auginimo Europos žemės ūkio sektoriuje skatinimas“ (2017/2116(INI))

(2019/C 390/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją „Baltymų deficitas ES: kaip išspręsti šią ilgalaikę problemą?“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių („Omnibus“ reglamentas) (COM(2016)0605) ir į su juo susijusį pakeitimą, kurio tikslas – įtraukti į reglamentą prašymą Komisijai iki 2018 m. pabaigos paskelbti Baltymų planą⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į deklaraciją dėl Europos sojos, kurią 2017 m. birželio 12 d. Vokietija ir Vengrija pateikė Žemės ūkio tarybai ir kurią vėliau pasirašė 14 valstybių narių⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 1993 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimą 93/355/EEB dėl Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo memorandumo dėl tam tikrų aliejingųjų sėklų sudarymo pagal GATT sistemą⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į dokumentą „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“, kuri 2015 m. rugsėjo 25 d. priėmė Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja, visų pirma į jame nurodytus 2, 12 ir 15 darnaus vystymosi tikslus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos per 68-ąją sesiją priimtą sprendimą 2016 metus oficialiai paskelbti Tarpautiniais ankštinių augalų metais, remiant Maisto ir žemės ūkio organizacijai (FAO)⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto prašymu Parlamento B teminio skyriaus pavestą atlikti tyrimą „Baltyminių augalų vaidmuo aplinkos srityje, vykdam naująją bendrą žemės ūkio politiką“⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Parlamente surengtą klausymą tema „Europos augalinių baltymų tiekimo gerinimas“,
- atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 19 d. Dunojaus sąjungos deklaraciją;
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonę (A8-0121/2018),

⁽¹⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 58.

⁽²⁾ Žr. pranešimą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 1307/2013, (ES) Nr. 1308/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 541/2014/ES (A8-0211/2017).

⁽³⁾ Tarybos generalinis sekretoriatas (originalo kalba – anglų), Nr. 10055/17, Briuselis, 2017 m. birželio 7 d.

⁽⁴⁾ OL L 147, 1993 6 18, p. 25.

⁽⁵⁾ Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO), „Tarpautiniai ankštinių augalų metai: Maistingos sėklos tvariai ateičiai“.

⁽⁶⁾ IP/B/AGRI/IC/2012-067 (PE 495.856).

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

- A. kadangi Europoje Sąjungoje ir toliau labai trūksta augalinių baltymų ir taip yra dėl jos gyvulininkystės sektoriaus, kuris yra priklausomas nuo pašarų importo iš trečiųjų valstybių, poreikių; kadangi ši padėtis, deja, mažai tepasikeitė, nors šia tema per pastaruosius daugiau kaip 15 metų paskelbta daug ketinimų ir iniciatyvų ir nors gyvūnų pašaruose naudojami biokuro gamybos gretutiniai produktai; kadangi dabartinė ES padėtis, kuriai būdingas augalinių baltymų (daugiausia sojų) importas iš Pietų Amerikos, negali tęstis ir rodo, kad turėtume imtis aktyvesnių veiksmų, visų pirma siekdami padidinti tokio importo tvarumą;
- B. kadangi labai svarbu sumažinti didelę Sąjungos priklausomybę nuo augalinių baltymų, visų pirma naudojamų gyvūnų pašarams, importo; kadangi dabartinė padėtis kartu su poveikiu aplinkai sojų auginimo regionuose kelia didelę grėsmę, ypač ES gyvulininkystės sektoriui, nes labai padidėjo kainų svyravimas tarptautinėse rinkose;
- C. kadangi Parlamentas ne kartą išreiškė savo nuomonę dėl baltymų ir būtinybės sukurti ES aprūpinimo baltymais planą, bet jo iniciatyvos nepadarė realaus poveikio, dėl kurio galėtų pasikeisti esama padėtis, kai ES yra priklausoma nuo augalinių baltymų tiekimo;
- D. kadangi dėl galvijų spongiforminės encefalopatijos (GSE) krizės protrūkio buvo pagrįstai uždrausta Europoje naudoti gyvūnų miltus pašaruose ⁽⁷⁾, tačiau dėl to itin išaugo sojų importas iš Lotynų Amerikos;
- E. kadangi dėl to baltymų augalų auginimui skiriama vos 3 proc. Europos Sąjungos ariamos žemės plotų ir daugiau kaip 75 proc. jai reikalingų augalinių baltymų importuojama, daugiausia iš Brazilijos, Argentinos ir Jungtinių Amerikos Valstijų;
- F. kadangi Sąjungos gyvulininkystės sektoriai labai jautriai reaguoja į kainų svyravimą ir konkurencijos iškraipymą ir yra priklausomi nuo įperkamu ir aukštos kokybės augalinių baltymų importo, o tai yra tikras iššūkis Europos ūkiams;
- G. kadangi iš Europos baltyminių augalų gaunami aliejiniai šalutiniai produktai, kurie pagal žiedinės ekonomikos logiką gali būti tinkami vartoti žmonėms, naudojami atsinaujinančiajai energijai ar žaliams chemikalams; kadangi bendrai gaminant baltymus ir šalutinius produktus Europoje galima sumažinti genetiškai modifikuotų organizmų baltymų ir biokuro, dėl kurio vyksta miškų naikinimas, importą;
- H. kadangi pašaruose naudojamų augalinių baltymų problema pernelyg dažnai buvo nagrinėjama atsižvelgiant tik į baltymines medžiagas ir siejant ją su augalinių baltymų trūkumo problema, taip pat su žaliavų, skirtų ūkininkų gyvūnų pašarų daviniams papildyti, paieškos problema;
- I. kadangi būtina atlikti bendresnę augalinių baltymų Europoje klausimo analizę siekiant turėti ilgalaikę strategiją ir kuo daugiau priemonių, kuriomis būtų galima pasinaudoti siekiant padidinti veiksmų, kuriais siekiama sumažinti mūsų priklausomybę nuo importuotų augalinių baltymų, efektyvumą; kadangi ši strategija yra priemonė siekiant sukurti darnesnės žemės ūkio maisto produktų ir ūkininkavimo sistemas;
- J. kadangi baltymai, kaip ir energija, yra esminė mūsų mitybos sudedamoji dalis ir gali būti tiekiami augalinės arba gyvulinės žaliavos pavidalu;
- K. kadangi augaliniai baltymai yra esminis problemų, susijusių su apsirūpinimo maistu saugumu ir savarankiškumu, aplinkos apsauga, visuotiniu atšilimu, atsinaujinančiųjų išteklių energija, aspektas; kadangi baltymai būtini gyvybei ir jų yra tiek visuose maisto produktuose, tiek visuose pašaruose;
- L. kadangi 1994–2014 m. laikotarpiu visas ES užauginamų baltymų augalų produkcijos kiekis išaugo nuo 24,2 iki 36,3 mln. tonų (+50 proc.), tačiau suvartojimas per tą patį laiką išaugo nuo 39,7 iki 57,1 mln. tonų (+44 proc.); taigi, bendras Sąjungos baltymų deficitas auga (20,8 tonų 2014 m.); kadangi pasaulinė augalinių baltymų rinka, susijusi su sojų pupelėmis ir sojų rupiniais, per pastaruosius penkiasdešimt metų labai išaugo ir labai išaugo šių žaliavų suvartojimas visose valstybėse narėse: nuo 2,42 mln. tonų sojų 1960 m. iki beveik 36 mln. tonų šiuo metu; kadangi ES gyvulininkystės sektorius labai priklauso nuo sojų pupelių ir rupinių importo iš trečiųjų valstybių, visų pirma iš Pietų Amerikos; kadangi, siekiant patenkinti sojų paklausą ES, naudojamas beveik 15 mln. hektarų plotas, iš kurių 13 mln. hektarų yra Pietų Amerikoje;

⁽⁷⁾ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 999/2001, nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles (OL L 147, 2001 5 31, p. 1).

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

- M. kadangi baltyminių augalų auginimas sukuria didelę papildomą vertę aplinkai, kuriai nekelia grėsmės santykinis augalų apsaugos produktų naudojimas;
- N. kadangi per keletą pastarųjų metų Kinija tapo didžiausia pasaulyje sojų importuotoja ir pradėjo taikyti nuosavą tikrą ir neskaidrią tiekimo saugumo strategiją, neatitinkančią klasikinių rinkos mechanizmų ir grindžiamą gamybos sutartimis su didžiausia sojų tiekėja pasaulyje – Brazilija – bei didžiulėmis investicijomis į gamybą, perdirbimą (traisymą) ir uosto transporto infrastruktūrą šioje šalyje, nepaisant aplinkai daromos žalos; kadangi ši Kinijos žemės ūkio maisto produktų pramonės tarptautinio strategija galėtų paveikti dabartinį ES, kuri irgi yra svarbi Brazilijos klientė, sojų ir aliejinių augalų rinkos aprūpinimą ir kelti grėsmę Sąjungos rinkų stabilumui;
- O. kadangi dauguma į Sąjungą importuojamų sojų pupelių, ypač iš Šiaurės ir Pietų Amerikos, gaunamos iš genetiškai modifikuotų augalų, o Europos vartotojai nepasitiki šia technologija; kadangi vis labiau domimasi vietiniais GMO neturinčiais produktais ir kyla vis didesnis susirūpinimas dėl importo anglies pėdsako; kadangi ES daug sojų pupelių augintojų ir perdirbėjų, gyvūnų pašarų gamintojų ir maisto pramonės atstovų (mėsos gamintojų, pieno ir kiaušinių gamintojų ir kitų sojų pupelių naudotojų), prekybos grandinių ir kitų atitinkamų institucijų remia darnias sertifikuotas GMO neturinčių sojų pupelių auginimo sistemas;
- P. kadangi, siekiant patenkinti ES maisto poreikius, Europos žemės ūkis buvo pertvarkytas pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP); kadangi jis tapo intensyvesnis, atsivėrė žemės ūkio produktų ir žaliavų rinkos, todėl padidėjo ES priklausomybė nuo augalinių baltymų iš Šiaurės ir Pietų Amerikos; kadangi dėl globalizacijos supanašėjo mitybos įpročiai ir ūkių specializacija, todėl pradėta dideliu mastu ilgus atstumus vežti baltymų gamybos žaliavas – sintetines azoto trąšas arba baltymines žaliavas pašarams, o tai veikia aplinką ir klimatą;
- Q. kadangi baltyminių augalų, ypač sojų, importuojamų pašarams, auginimas yra vienas iš pagrindinių žemės naudojimo keitimo veiksnių ir svarbus visuotinio miškų naikinimo veiksnys daugelyje ne Europos regionų; kadangi auginant daugiau baltyminių augalų Europoje būtų galima reikšmingai papildyti priemones, kuriomis remiamos žemės ūkio žaliavų tiekimo grandinės, nenaikinant miškų; kadangi pasaulinė miškų naikinimo ir miškų nykimo problema tapo dar aktualesnė, atsižvelgiant į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus klimato susitarimą;
- R. kadangi azoto, būtino augalų mitybai ir augalinių baltymų gamybai, poreikis šiuo metu visų pirma patenkinamas naudojant sintetines azoto trąšas, kurios yra brangios ir kurioms pagaminti suvartojama daug energijos, dėl jų teršiami ir vandens, ir oro išteklių ir jos palieka didelį ekologinį pėdsaką, nes vykstant gamybos procesui naudojami dideli iškastinio kuro kiekiai; kadangi tai nepadaeda siekti žiedinės ekonomikos tikslo ir veiksmingiau naudoti išteklių ir atliekų srautų; kadangi tokiomis sąlygomis svarbu persvarstyti baltymų klausimą – nuo gamybos iki pat vartojimo etapo, atsižvelgiant į našumą ir aplinkosauginį veiksmingumą ir siekiant geriau valdyti azoto ciklą, be kita ko, naudojant ir kuriant organines azoto trąšas, tokias kaip iš organinių atliekų srauto perdirbtos maistinės medžiagos, pvz., gyvūnų mėšlą;
- S. kadangi siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo augalinių baltymų importo reikia domėtis ne tik baltyminiais augalais, skirtais atrajotojų ir neatrajotojų reikmėms, bet ir visais kitais augalais, kurie, nors baltymų juose yra mažiau, auginami dideliuose plotuose visoje Sąjungos teritorijoje (įskaitant pašarų plotus ir ganyklas); kadangi atrajotojų ganymas ganyklose turi daug privalumų, įskaitant mažesnes ūkių sąnaudas;
- T. kadangi augalinių baltymų gamyba neišaug, jeigu nepadidės šių augalų pelningumas, ir kadangi šiuo metu būtina įgyvendinti strateginį, veiksmingą ir plataus užmojo augalinių baltymų tiekimo planą siekiant užtikrinti darnų Europos žemės ūkio vystymąsi; kadangi siekiant įgyvendinti tokį planą reikia sutelkti kelių sričių Sąjungos politikos, visų pirma BŽŪP, priemones;
- U. kadangi Europos Sąjunga pastaraisiais dešimtmečiais panaudojo tris pagrindinius veikimo svertus, siekdama paremti savarankiško ES apsirūpinimo baltymais tikslą, t. y. savanorišką susietąją paramą baltyminių ir aliejinių augalų auginimui, ES biodegalų politiką ir sąlygą, kad 30 proc. po pastarosios BŽŪP reformos teikiamos tiesioginės pagalbos būtų skiriama žalinimo priemonėms, įskaitant pareigą 5 proc. ariamos žemės plotų skirti ekologiniu požiūriu svarbioms vietovėms ir sprendimą leisti auginti azotą kaupiančius augalus ir tarpinius pasėlius;

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

- V. kadangi itin išaugo ūkininkų susidomėjimas azotą kaupiančiais ir baltymingais augalais, nes jie padeda ūkininkams įvykdyti reikalavimus, keliamus ekologiškesnio ūkininkavimo srityje, ir kadangi toks susidomėjimas paskatins selekcininkus iš naujo imtis su šiais augalais susijusios veiklos arba ją toliau vystyti;
- W. kadangi vien tik pagal BŽŪP 2000–2013 m. laikotarpiu taikytomis priemonėmis nepavyko pakeisti baltymų produkcijos masto mažėjimo ar stagnacijos tendencijos, bet nuo 2013 m. šią paramą derinant su žalinimo priemone, pagal kurią baltymingus augalus leidžiama auginti ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse, itin padidėjo baltymingų augalų auginimo mastas Europoje;
- X. kadangi 2013 m. Parlamento, Tarybos ir Komisijos pasiektame politiniame susitarime dėl BŽŪP numatoma galimybė auginti azotą kaupiančius augalus ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse;
- Y. kadangi tyrimai parodė, kad pašarų gamintojai dažnai deda į pašarus daugiau baltymų nei manoma esant reikalinga ir kadangi veiksmingumą galima padidinti tiksliau nustatius tikslinei rūšiai reikalingą baltymų koncentraciją;
- Z. kadangi dėl to, kad ES auginama nedidelė baltymingų augalų dalis, ES mažėja augalinių baltymų mokslinių tyrimų programų ir profesinio mokymo, inovacijų bei praktinės patirties įgijimo ES mastas; kadangi turėtų būti padidintas inovacijų veiksmingumas ir sustiprinti baltymų moksliniai tyrimai, tačiau tai pavyktų tik tuo atveju, jei šie tikslai būtų paremti vidutinės trukmės ir ilgalaikiais politiniais išpareigojimais; kadangi baltymų mokslinių tyrimų politika taip pat turėtų apimti vietos sąlygoms pritaikytų ankštinių augalų auginimą vietoje;
- AA. kadangi bus svarbu remti augalų selekcijos veiklą, kad būtų galima kurti naujas baltymingų augalų rūšis, kurios padėtų padidinti ES baltymingų augalų auginimo mastą; kadangi veiksmingai augalų selekcijos veiklai reikalinga pakankamai finansuojama ilgalaikė mokslinių tyrimų politika ir tinkama reglamentavimo aplinka, skatinanti inovacijas;
- AB. kadangi Komisija jau finansavo ir šiuo metu finansuoja keletą svarbių projektų, įskaitant projektus, priskirtus išlaidų kategorijai „SFS-44-2016. Bendra augalų selekcijos programa, kuria siekiama sumažinti ES ir Kinijos priklausomybę nuo baltymų importo“; kadangi turėtų būti užtikrintas tinkamas tokių projektų rezultatų perdavimas, sklaida ir naudojimas, kad būsimi politikos sprendimai šioje srityje būtų grindžiami įrodymais;
- AC. kadangi nuo 2007 m. sojų kainos faktiškai padidėjo maždaug dvigubai;
1. mano, kad laikas įgyvendinti platų strateginį Europos augalinių baltymų gamybos ir tiekimo planą, grindžiamą darniu visų ES auginamų augalų vystymu; taip pat mano, kad šis pokytis reiškia, jog reikia iš esmės pakeisti mūsų gamybos sistemas siekiant patenkinti ūkininkų pragyvenimo poreikius ir žiedinės ekonomikos bei darnios žemės ūkio gamybos reikalavimus, grindžiamus tokiais principais kaip agroekologija ar kiti aplinkai nekenkiantys būdai, įskaitant mažai sąnaudų reikalaujančias atrajotojų šėrimo strategijas, grindžiamas ganymu tiek daugiametėse ganyklose, tiek laikinose pievose ariamojoje žemėje;
  2. ragina Komisiją imtis neatidėliotinų veiksmų siekiant išvengti dabartinio baltymingų augalų auginimo lygio mažinimo, deramai atsižvelgiant į naudą aplinkai dėl tradicinio azotą kaupiančių augalų auginimo ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse;
  3. pažymi, kad ankštiniai augalai gali duoti naudos aplinkai dėl gebėjimo kaupti azotą iš atmosferos; priduria, kad naudos duoda ir mažesnis iš iškastinio kuro pagamintų trąšų naudojimas, dirvožemio kokybės ir derlingumo gerinimas, o taikant sėjomainą mažėja dėl nuolatinio monokultūrų auginimo atsirandančių ligų mastas ir didėja biologinė įvairovė; be to, pabrėžia, kad šių augalų biologinis azoto kaupimas gali padėti sumažinti auginimo sąnaudas ir galimą neigiamą poveikį aplinkai, susijusį su pernelyg gausiu trąšų naudojimui;
  4. ragina sukurti Europos platformą, kurią remtų Europos kultūrinių augalų rinkos observatorija, kad būtų galima: nustatyti Europos baltymingų augalų auginimo teritorijas pagal augalų kategoriją ir vietą, parengti technines rekomendacijas, prieinamas visiems ūkininkams, nustatyti Europos baltymų gamybos pajėgumą siekiant palengvinti jų tiekimą rinkai ir sudaryti visų su baltymais susijusių viešųjų ir privačių mokslinių tyrimų sąrašą;
  5. rekomenduoja dėmesį skirti visiems augalinių baltymų šaltiniams, taigi tiek maistui, tiek pašarams naudojamiems augalams, ir teikti reglamentavimo paramą naujų augalinių baltymų plėtojimui ir tiekimui rinkai; be to, mano, kad turėtų būti atliekama daugiau alternatyvių baltymų šaltinių mokslinių tyrimų;

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

6. pripažįsta, kad sojų auginimas Pietų Amerikoje yra svarbus žemės naudojimo keitimo veiksnys ir lemia daug ekologinių problemų, pvz., požeminių vandenų taršą pesticidais, dirvožemio eroziją, vandens išsekvojimą ir miškų naikinimą, todėl pražūtingai nyksta biologinė įvairovė; pripažįsta, kad sojų auginimas turi neigiamų socialinių ir sveikatos padarinių šalyse gamintojose ir šią problemą dar labiau apsunkina netvirtos žemės naudojimo teisės, žemės grobimas, priverstinis iškeldinimas ir kiti žmogaus teisių pažeidimai;

7. primena, kad dėl XX a. dešimtojo dešimtmečio galvijų spongiforminės encefalopatijos krizės ir draudimo pašaruose naudoti perdirbtus gyvūninius baltymus, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 999/2001, Europoje padidėjo augalinių baltymų paklausa; pažymi, kad Europos žuvų auginimo sektoriuje naudojami alternatyvūs Europos baltyminių pašarų šaltiniai, pavyzdžiui, žuvų miltai;

Daugialypiai plano tikslai

8. mano, kad pagal šį planą tinkamuose žemės ūkio plotuose reikia darniai auginti kuo daugiau biomasės plečiant daugiametės augalinės dangos plotą, kurio dalis gali būti skirta apsirūpinimui baltymais;

9. laikosi nuomonės, kad būtina visų pirma išnagrinėti galimybes, kurias teikia ankštiniai augalai – tiek ankštiniai javai, tiek pašariniai ankštiniai augalai, nes ši augalų šeima teikia įvairią agronominę bei ekonominę naudą, taip pat naudą aplinkai, o pagrindinis jų pranašumas tas, kad jie kaupia azotą iš oro naudodamiesi simbiozės sistema, todėl reikia mažiau sintetinių azotinių trąšų ir labai mažai pesticidų; pabrėžia, kad ankštiniai augalai užtikrina gerą dirvožemio sudėtį po jų auginamiesiems augalams, nes prisotina dirvą azoto tiek, kad derlius gali padidėti 10–20 proc.; atkreipia dėmesį į tai, kad sėjomaina naudinga dirvožemio kokybei, dėl jos mažėja ligų mastas ir remiama biologinė įvairovė;

10. be to, pabrėžia, kad taikant sėjomainos sistemas, apimančias ankštinius augalus, nutraukiami kenkėjų ir užkratų reprodukciniai ciklai, todėl mažėja augalų ligų mastas ir pesticidų naudojimo poreikis; atkreipia dėmesį į papildomą naudą, nes atsisakant ilgamečių monokultūrų taip pat didėja biologinė įvairovė;

11. rekomenduoja remti, ypač pagal BŽŪP, sojų auginimą ES, užtikrinant, kad tai būtų pelninga ir konkurencinga, nes dėl naujų veislių šiuo metu atsiveria naujos perspektyvos kai kuriems regionams, kuriuose šie augalai gali prisitaikyti, tačiau pažymi, kad tai neturėtų nustelbti kitų grūdinių baltyminių augalų (lubinų, paprastųjų pupų, žirnių, avinžirnių, valgomųjų arachių, pupų ir kt.) auginimo; mano, kad tokia didelė įvairovė sudarytų sąlygas maksimaliai padidinti baltymų gamybą visuose Europos regionuose, atsižvelgiant į vietos klimato sąlygas;

12. prašo didesnę dėmesį skirti žolinių augalų ir dobilų valdymui – šie augalai, atsižvelgiant į didelius jų plotus, labai padeda patenkinti baltymų poreikius gaminant pašarus (tik atrajotojų); pažymi, kad ankštiniai augalai, pvz., dobilai, gerai auga ganyklose;

13. rekomenduoja vėl įtraukti baltyminius augalus, tokius kaip sojos, mėlynžiedės liucernos, pupos, žirniai ir kiti augalai, pvz., dobilai, bandvikiai, ir daug kitų ankštinių augalų į plataus masto auginimo ir pašarų sistemas;

14. mano, kad reikia plėtoti vietas ir regionines baltymų gamybos ir perdirbimo grandines sudarant ūkininkų grupes ir kuriant glaudesnes sąsajas tarp lauko augalų augintojų ir gyvulių augintojų (tiekimo ir mainų sutartys, decentralizuotų mažų ir vidutinių žaliųjų baltymų biologinio perdirbimo įrenginių statyba), kad būtų galima keistis žiniomis apie tinkamas ankštinių augalų veisles, sėjomainą ir dirvožemį; mano, kad šiuo tikslu naudinga teikti paramą – pagal BŽŪP – subjektams, kurie, pradėdami veiklą trumpose baltyminio maisto ir baltyminių pašarų tiekimo grandinėse, prisiima riziką; pabrėžia augintojų ir pašarų gamintojų tiesioginių sutarčių svarbą;

15. ragina, reaguojant į vis didesnę Europos vartotojų susidomėjimą GMO neturinčiais produktais, skatinti kokybiškų GMO neturinčių augalinių baltymų gamybą užtikrinant aiškų atsekamumą ir ženklumą (gamybos vietas ir naudotų būdų aspektais);

16. mano, kad ūkių ir regionų lygmeniu būtina remti didesnio masto savarankišką ūkių apsirūpinimą pašarais, skirtais atrajotojams ir vieną skrandį turintiems gyvūnams, įskaitant pašarų gamybą ūkyje;

17. laikosi nuomonės, kad pageidautina kuo labiau sumažinti derliaus nuostolius ir atlikti srautus ir pagerinti maistines savybes, sudarant geresnes derliaus nuėmimo, sandėliavimo ir perdirbimo sąlygas (džiovinimo, vyniojimo ir kt.);

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

18. mano, kad norint padidinti augalinių baltymų gamybą reikia padidinti šių augalų pelningumą ir išvystyti tokius būdus kaip sėjomaina (ne trumpiau kaip trejus metus) ir ankštinių augalų išėjimas, taip pat didesniu mastu naudoti įvairias veisles ir augalus ankštinių augalų auginimo (dobilus su rapsais, kvietrugius su žirniais ir kt.) ir pašarų (ankštinių žolių, kviečių ir rugių mišinio ir kt.) gamybos sektoriuose, kad būtų galima pereiti prie darnesnės žemės ūkio maisto produktų sistemos, remiant didelių sąnaudų pasėlių monokultūrų pertvarką ES ir už jos ribų į diversifikuotą agroekologinę sistemą;

19. ragina mokslinius tyrimus pradėti nuo šių klausimų: tinkamumo naudoti vykdant sėjomainą ir auginant mišriąsias kultūras; naujų veislių ir rūšių, kurios suteiktų ūkininkams galimybių lanksčiai prisitaikyti prie klimato kaitos, selekcijos; atsparumo nepalankioms sąlygoms; mišriosios augalininkystės; derliaus didinimo; baltymų kiekio ir pašarų virškinamumo (daigintų sėklų, rapsų ir kt.); augalų atsparumo ligoms didinimo; piktžolių daigumo biologijos kaip piktžolių kontrolės būdo; pašarų sąnaudų ir biostimuliatorių; pabrėžia, kad siekiant kovoti su kenksmingaisiais organizmais ir kitais veiksniais, kurie gali turėti neigiamos įtakos augalų derliui ir augimui, reikia, kad ūkininkai turėtų tinkamą priemonių rinkinį, įskaitant valdymo praktiką, būdus ir augalų apsaugos produktus;

20. mano, jog reikia labai daug investuoti į mokslinius tyrimus, įskaitant veislių mokslinius tyrimus, kad būtų galima padidinti agronominių šių augalų našumą ir užtikrinti baltyminių augalų ekonominį patrauklumą, nes juos auginant gaunamas pelnas, palyginti su kitais augalais, gali būti mažesnis, išvesti daugiau augalų veislių siekiant užtikrinti derlių, išspręsti agronomines problemas, trukdancias baltyminių augalų auginimui, ir užtikrinti, kad jų kiekis būtų pakankamas, nes tai itin svarbu norint suformuoti gamybos ir platinimo grandines; pabrėžia, kad taip pat būtina išvesti baltyminius augalus, kurie būtų geriau pritaikyti Europos klimatui, padidinti jų baltyminę vertę ir užtikrinti investicijų saugumą siekiant skatinti mokslinius tyrimus;

21. rekomenduoja plačiau naudoti tikslųjį ūkininkavimą, visų pirma pasitelkiant skaitmeninimą, siekiant augalus tręšti kuo tiksliau ir šerti gyvūnus kuo tikslesniais daviniais, kad būtų apribotas atliekų kiekis ir kai kurių rūšių tarša, taip pat rekomenduoja plačiau naudoti mechanines piktžolių kontrolės sistemas;

22. ketina skatinti: įgyti naujų žinių; perduoti žinias; vykdyti pradinį ir tęstinį mokymą ir remti visų kitų rūšių taikomąsias inovacijas ir mokslinius tyrimus maisto ir pašarų srityse;

23. ragina remti visų formų inovacijas ir taikomuosius mokslinius tyrimus skatinant telkti patirtį ir žinias ir ypač remiantis vietiniais suinteresuotaisiais subjektais, siūlančiais inovacinius sprendimus;

24. ragina taikyti darnumo kriterijus pašarų importui, siekiant užtikrinti darnų baltyminių augalų auginimą trečiojoje šalyje, kuris neturėtų neigiamo poveikio aplinkai ar socialinio poveikio;

25. pabrėžia svarbų švietimo mitybos klausimais vaidmenį maisto produktų paklausos formavimui; pabrėžia, kad ES arba valstybių narių lygmeniu reikia patvirtinti mitybos gaires, kuriomis būtų siekiama propaguoti sveiką mitybą ir kartu spręsti su maisto produktų gamyba susijusias aplinkosaugos problemas;

26. mano, kad būtina teikti didesnę techninę pagalbą ūkininkams ir konsultacijas, siekiant paskatinti darnią grūdinių ir pašarinių baltymų gamybą;

Plano priemonės

27. mano, kad norint įgyvendinti šį planą reikia sutelkti ir koordinuoti kelių sričių ES politiką: BŽŪP; mokslinių tyrimų politiką; aplinkosaugos ir klimato politikos veiksmus; energetikos politiką; kaimynystės politiką ir prekybos politiką;

28. mano, kad pagal BŽŪP svarbu remti baltyminių augalų auginimą taikant įvairias priemones, pvz., teikiant savanorišką susietąją paramą, kuri neturėtų būti skirta tik sunkumų patiriantiems augalams ir regionams, kad būtų galima padidinti veiksmų aprėptį, ir mokant žalinimo išmoką, taip pat naudojantis antruoju ramsčiu, visų pirma taikant agrarinės aplinkosaugos priemones ekologiniam ir kitų rūšių ūkininkavimui, užtikrinant investavimo kokybę, diegiant ūkių konsultavimo sistemą, vykdant mokymą ir nepamirštant inovacijų, diegiamų įgyvendinant Europos inovacijų partnerystę (EIP); pabrėžia, kad pradėjus taikyti susietąją paramą buvo paskatintas baltyminių augalų auginimas kai kuriose valstybėse narėse;

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

29. mano, kad reikėtų atsižvelgti į neseniai nustatyto draudimo naudoti pesticidus ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse naudą ir iš to pasimokyti, nors 2016 m. jos sudarė 15 proc. Europos ariamosios žemės (8 mln. hektarų), ir kad apie 40 proc. šių vietovių naudojamos azotą kaupiantiems augalams ir tarpiniams pasėliams augininti; mano, kad, siekiant panaudoti visą tinkamą naudoti žemės ūkio paskirties žemę, kaip numatyta apsirūpinimo augaliniais baltymais savarankiškumo plane, ekologiniu požiūriu svarbios vietovės gali būti panaudotos baltyminių augalų auginimui tiek tradiciniuose ūkiuose – vykdant integruotąją kenkėjų kontrolę –, atsižvelgiant į tai, kad šiuos augalus ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse auginantys ūkininkai ne visada gali būti tikri, kad galės susidoroti su kenkėjų antplūdžiu, tiek ekologiniuose ūkiuose, nes, siekiant kompensuoti į ES importuojamą sojų kiekį, ES sojų auginimui reikėtų skirti apie 17 mln. hektarų žemės; kadangi ekologiniu požiūriu svarbios vietovės taip pat būtinos siekiant didinti biologinę įvairovę, kuriai gresia pavojus, ir apsirūpinimo maistu saugumą, nes užtikrinus biologinę įvairovę dėl geresnio augalų apdulkinimo šalia esančių pasėlių našumas gali padidėti apie 20 proc., ir tai gali būti baltyminių augalų pasėliai;

30. rekomenduoja pritaikyti žalinimo nuostatas siekiant išsaugoti daugiametes pievas, kad tam tikruose regionuose būtų geriau atsižvelgiama į mėlynžiedžių liucernų ypatumus, auginant jas atskirai arba drauge su žoliniais augalais laikinose pievose ilgiau kaip penkerius metus, nes dėl šio trukmės apribojimo jos priskiriamos teisės aktuose apibrėžtai daugiamėčių pievų kategorijai, todėl sėjomaina gali vykti ne anksčiau kaip kas penkerius metus, nors pakartotinai sėjant būtų galima gauti daug pašarinių baltymų ir užtikrinti didesnę ūkių apsirūpinimo baltymais savarankiškumą;

31. palankiai vertina tai, kad, atliekant BŽŪP peržiūrą pagal „Omnibus“ reglamentą, Europos Parlamentas pasiekė, kad azotą kaupiantiems augalams taikomas perskaičiavimo koeficientas būtų padidintas nuo 0,7 iki 1, taip kompensuojant draudimą naudoti pesticidus ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse;

32. mano, kad Europos baltymų strategijoje turėtų būti atsižvelgta į naują redakcija išdėstytą Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą, dvejoją baltymų naudojimą ir jų šalutinių produktų, atliekų ir gamybos liekanų vaidmenį žiedinėje ekonomikoje ir pagal ją turėtų būti skatinama sėjomaina ir pasėlių įvairinimas, taip pat pūdytųjų naudojimas pagal BŽŪP numatytas žalinimo priemones;

33. mano, kad vykdant BŽŪP ateityje svarbu atsižvelgti į papildomus pasiūlymus remti baltyminių augalų auginimą, pvz., į pasiūlymus sėjomainą ariamojoje žemėje vykdyti bent kas trejus metus, kad būtų galima įtraukti ankštinius augalus; šiuo požiūriu pabrėžia, kad valstybėse narėse, kuriose dėl lietingo klimato sąlygų dažnai pasireiškia ligos, gali reikėti taikyti ilgesnį sėjomainos laikotarpį; taip pat mano, kad itin svarbu sukurti už žalinimo išmoką lankstesnę ekosistemos išmoką siekiant pripažinti ankštinių ir aliejinių augalų naudą biologinei įvairovei, be kita ko, apdulkinotojų mitybai, pasirūpinti rizikos prisiėmimo mechanizmais inovacijas diegiantiems subjektams ir sukurti antrinį kaimo plėtros politikos prioritetą „Baltymai“;

34. pabrėžia, kad reikia įdiegti naujas priemones, kurios padėtų didinti augalinių baltymų, visų pirma sojų, pasiūlą, ir užtikrinti teisingą jų įgyvendinimą visose valstybėse narėse;

35. mano, kad dabartiniai moksliniai tyrimai baltyminių augalų strategijos srityje yra fragmentiški ir jiems trūksta sutelktumo; ragina intensyviau vykdyti mokslinius tyrimus (visų pirma viešuosius) ir technologinę plėtrą, susijusius su mažai išvystytais baltymiais augalais, kurie yra tinkami tiek maistui, tiek pašarams ir kuriais privatūs investuotojai nesidomi arba domisi mažai, taip pat susijusius su alternatyviaisiais baltymais, tokiais kaip vabzdžių ir dumblių baltymai; ragina viešąsias ir privačiąsias mokslinių tyrimų institucijas glaudžiau bendradarbiauti tarpusavyje; pabrėžia, kad būtina reglamentavimo sistema, kuria būtų remiamos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos, siekiant užtikrinti didesnio masto konkurencingą baltymų gamybą;

36. rekomenduoja padidinti investicijas į pramonės ir žemės ūkio mokslinių tyrimų projektus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama maistui tinkamų funkcinių baltymų kokybei ir įvairovei;

37. mano, kad mums būtina užsitikrinti apsirūpinimo sojomis nepriklausomumą glaudžiau bendradarbiaujant su kaimyninėmis šalimis ir įvairinti ne ES pagaminamų baltymų tiekimo šaltinius, ypač iš europinius siekius pasirinkusių ES kaimynių, auginančių sojas, kurias į ES galima įvežti Dunojaus upe; ragina užtikrinti, kad importuojami produktai atitiktų tokius pat socialinius ir aplinkos kokybės standartus kaip ES pagaminti produktai, ir pripažįsta, kad, siekiant patenkinti vartotojų poreikius, palankiai vertinamas GMO neturinčių sojų auginimas;

38. pripažįsta, kad šiuolaikinio žemės ūkio neįmanoma įsivaizduoti be sojų ir kad šie itin svarbūs ankštiniai augalai dar visai neseniai buvo beveik neauginami, ir kad sojų auginimas išaugo nuo 17 mln. tonų 1960 m. iki 319 mln. tonų 2015 m.;

39. ragina pakoreguoti antrąjį BŽŪP ramstį siekiant labiau pripažinti tokių augalų įnašą į apdulkinotojų mitybą kritiniu sezono metu (ankstyvieji pavasarį žydintys augalai) ir įnašą siekiant išvengti apdulkinotojų populiacijos mažėjimo ir už tai atlyginti;

2018 m. balandžio 17 d., antradienis

40. pritaria skaidrių produktų ženklinimo sistemų, paremtų sertifikuotais gamybos standartais (pvz., Dunojaus sojų arba Europos sojų standartais), nustatymui;

41. mano, kad, nors 1992 m. „Blair House“ susitarimas dėl baltymų vis dar galioja, jis *de facto* yra pasenęs ir dėl jo gali būti trukdoma Europoje darniai baltyminių augalų auginimo plėtrai;

o

o o

42. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.
